

ԳԻՏՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԱՐՈՒԵՍ

ԹՈՔԱԽԾԻ ԴԷՄ ՆՈՐ ԴԵՂ

Խալական մասնագիտական թերթերը հաղորդում են, թէ Պինհօտտին գտել է թոքախտի գէմ մի դեղ, որ առանց վնասելու մարմնակազմին սպանում է Կոփի ձողիկները (թոքախտի բացիլները). Անցեալ տարուայ սկզբում այդ դեղով փորձեր են կատարուել ծովախոճկորների վերայ, որոնք միանգամից փառաւոր հետևանքներ են տուել: Մինչ այդ հիւանդութեամբ բռնուած միւս խոճկորները 40—50 օրից յետ սատակեցին, ներսրսկուած խոճկորները կենդանի մնացին և անդամատելիս՝ գտան, որ թոքախտի բացիլները ոչնչացել էին. Փորձերն այնպէս որոշ հետևանքներ էին տուել, որ հարկ եղաւ նոյնը մարդկանց վրայ անելի. Հարկաւոր էր ցոյց տալ, որ այդ դեղն անմնաս է և մարդկանց համար: Ուստի և Պինհօտտին ամենից առաջ այն սրսկեց իր մարմնի մէջ, որ նոյնպէս լաւագոյն հետևանք ունեցաւ:

Հոռվմի հիւանդանոցում երիտասարդ քիմիկոսի ասիստէնտներից իմանալով ժողովուրդն սկսեց գունդագունդ դիմել Պինհօտտին և խնդրել, որ նոցա էլ սրսկէ: Բայց սիրտ չարին փորձեր անել նոցա վերայ, այն ժամանակ թոքախտով հիւանդ երեք գրաշարներ խնդրեցին դր. Բէլլին իրանց վերայ փորձել այդ դեղը: Դէլլին որոշեց կատարել նոցա խնդիրը: 2—3 ամսուայ բժշկութիւնից յիտոյ գրաշարներն արագ սկսեցին առողջանալ: Այդ ժամանակ Բէլլին որոշեց փորձերը շարունակել Հոռվմի ապաստարաններում, գործարաններում և այլն եղած թոքախտաւոր հիւանդների վերայ, որոնք մեծ մասով թոքախտի ամենածանր տեսակների էին պատկանում, տենդով, գիշերային քրտինքով և խոպոտ ձայնով հիւանդներ, բնակուած վատառողջ բնակարաններում, կիսամերկ և կէս քաղցած դրութեան մէջ:

Զնայելով այս բոլոր խիստ անբարեյաջող պայմաններին,

հիւանդներն արդէն առաջին 10—15 սրսկումներից յետոյ սկսեցին անհամեմատ լաւ զգալ իրանց:

Այս գեղի պակասութիւնը նորա մէջն է, որ խիստ մեծ չափով պիտի ընդունել մինչև բոլորովին առողջանալը. առանձին ժանր դիպուածներում սահպուած էին մօտ 200 անգամ ներարկել միտոկոսեան լուծուածքի 4—7 խոր. սանտ. բայց միւս կողմից նա կատարելապէս անվնաս է, ոչ երիկամներին և ոչ գեղձերին չէ վնասում: Առաջին սրսկումներից յետոյ մի քանի հիւանդներ ջերմում են, իսկ միւսների տաքութիւնն է բարձրանում, բայց հետագայ սրսկումների ժամանակ այս երևյթներն էլ չքանում են:

Այս գեղով փորձեր կատարւում են Հոռվմի Santa spirito հիւանդանոցում պրոֆ. Տառւսսիդի ձեռքով: (T. J.)

ՄԱՀԴՈՅԾ

ԱԼՔՍԱՆԴՐ ԱՆԱՆԵԱՆ

Փետրուարի 21-ին վախճանուեցաւ Թիֆլիսի ինտէլիգէնտ հասարակութեան լաւ յայտնի Ալէքսանդր Ստեփանեան Անանեանը 87 տարեկան հասակում:

Հանգուցեալը սերում էր Սոսկուայի յայտնի Յովաննեանների ընտանիքից, և եղբայրն էր յաւերժայիշատակ Յովհաննէս Յովհաննեանի, Թիֆլիսի Սարիամեան-Յովաննեան օրիորդաց միջնակարգ դպրոցի հիմնադրի:

Ալէքսանդր Անանեանը Թիֆլիսի վաղեմի հասարակական գործիչներից մէջն էր, որի կեանքի մեծագոյն մասը, կարելի է ասել, անցել է ազգի ծառայութեան մէջ և միշտ ջերմ մասնակցութիւն է ունեցել ազգային գործերին:

Ինքը իւր ուսումը ստացած լինելով Անգլիայում և երկար ժամանակ ապրած Ֆրանսիայում, հմուտ էր այդ երկու լեզուներին և առհասարակ կրթուած մարդ էր երոպական իմաստով: Միւս կողմից՝ ամուսնական կապով կապուած լինելով Կ. Պօլսի նշանաւոր Տատեան ընտանիքի հետ, որի միջոցով մտերմական կապեր ունէր նաև Կ. Պօլսի շատ ինտէլիգէնտ և բարձր դիրք ունեցող ընտանիքների հետ, առաւել նշանակութիւն էր ստանում Ալէքսանդր Ստեփանիչը հասարակական բարձր խաւերում: